

TİROİD HASTALIKLARININ VE TİROİD CERRAHİSİNİN TARİHÇESİ

Turgut ANUK¹

GİRİŞ

Tiroid ilk kez Rönesans Döneminde tanınmıştır. Buna karşın tiroide ait büyümenin M.Ö. 3000 yıllarında tanımlandığı var olan bilgiler arasındadır. Tiroid cerrahisinin tarihi yaklaşık 1000 yılı aşkın bir süre önce başlamıştır (1). İlk tiroidektominin endemik guatr için M.S. 952’de operatif cerrahinin babası konumuna sahip olan ilk cerrah Abu al-Qasim tarafından gerçekleştirildiği konusunda hemfikirdir, ancak işlem sırasında şiddetli kan kaybı nedeniyle hastanın zor hayatta kaldığı söylenmiştir. Sonraki yüzyılın büyük bir kısmında ne tiroid bezinin işlevinin anlaşılmasında ne de güvenli bir şekilde cerrahi olarak çıkartılmasında cesaret verici ilerlemeler görmedi. On ikinci yüzyılda, İtalyan Salerno ekolünden Roger Frugardii, sıcak demir setonların deriden ve beze sokulmasını içeren, seton ve tiroid dokusu ciltten nüfuz edene kadar bezin kademeli olarak yüzeyselleştirilmesiyle tiroidin alınmasına yönelik bir yöntem tanımladı. Katolik Kilisesi tarafından bu prosedür kaldırıldı (2).

Tiroidin anatomisi ilk olarak on altıncı yüzyılın başlarında Leonardo da Vinci tarafından tanımlandı; ne yazık ki tiroid bezinin, soluk borusunu sternumdan korumak için boyundaki kas tabakaları arasındaki boşluğa doldurulmasının ötesindeki işlevini anlayamamıştı. Tiroid terimi ilk olarak 1646’da anatomist Thomas Wharton tarafından kullanıldı; Yunanca thyreos veya “kalkan” kelimesinden türetilmiştir (3).

¹ Doç. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi Erzurum Tıp Fakültesi Genel Cerrahi AD., turgutanuk@gmail.com

lişmaların yaygın hale gelmesi ile hücre düzeyinde teşhis konulmaktadır. Tiroid hastalıklarının cerrahi tedavisi teknolojik gelişmelere paralel olarak ölümcül cerrahiden dramatik olarak minimal invaziv cerrahiye doğru çok anlamlı ilerlemeler görülmüştür.

Geçen yüzyıldaki ek yenilikler, şüphesiz modern tiroid cerrahisini iyileştirmiştir. Ancak yirminci yüzyılın başında yukarıda bahsedilen cerrahların ve özellikle Kocher'in altın standart klasik tiroidektomi eşsiz katkısı unutulmamalıdır.

KAYNAKLAR

1. Giddings AE. The history of thyroidectomy. *J R Soc Med.* 1998;91:3-6. DOI: 10.1177/014107689809133S02
2. Sabiston Textbook of Surgery, *History of Thyroid Surgery.* Twenty-First Edition. 2022. Chapter 37, 873-920
3. Sadler GP, Clark OH. *Thyroid and parathyroid.* Schwartz SI, Shires GT, Spencer FC (ed). Principles of Surgery. 8th ed. New York: McGraw-Hill; 2005. 1395-1470.
4. Basedow CA. *Exophtalmos durch hypertrophie des Zelgewebes in der Augenhohle.* *Wochenschr Heilkd* 1840; 197-220.
5. Emil Theodor Kocher (1841–1917). *J R Soc Med.* 2014;107(9):376-377. DOI: 10.1177/0141076814546085
6. Vellar ID. Thomas Peel Dunhill: *pioneer thyroid surgeon.* *Aust N Z J Surg.* 1999; 69:375–387. DOI: 10.1046/j.1440-1622.1999.01577.x
7. Osborne MP. William Stewart Halsted: his life and contributions to surgery. *Lancet Oncol.* 2007;8(3):256-265. DOI: 10.1016/S1470-2045(07)70076-1
8. Wang C, Feng Z, Li J, et al. *Endoscopic thyroidectomy via areola approach: summary of 1,250 cases in a single institution.* *Surg Endosc.* 2015;29:192-201. DOI: 10.1007/s00464-014-3658-8
9. Kang SW, Jeong JJ, Nam KH, et al. *Robot-assisted endoscopic thyroideetomy for thyroid malignancies using a gasless transaxillary approach.* *J Am Coll Surg.* 2009;209(2):1-7. DOI: 10.1016/j.jamcollsurg.2009.05.003
10. Anuwong A. *Transoral endoscopic thyroidectomy vestibular approach: A Series of the first 60 human cases.* *World J Surg.* 2016; 40: 491-7. DOI: 10.1007/s00268-015-3320-1
11. Russell JO, Clark J, Noureldine SI, et al. *Transoral thyroidectomy and parathyroidectomy - A North American series of robotic and endoscopic transoral approaches to the central neck.* *Oral Oncol.* 2017; 71: 75-8. DOI: 10.1016/j.oraloncology.2017.06.001
12. Uludağ M, İşgör A. Scarless thyroidectomy: transoral endoscopic thyroidectomy by vestibular approach. *The Medical Bulletin of Sisli Etfal Hospital.* 2017;51(3):169-183.